

Verktygslåda för jämställdhetsbudgetering i EU:s fonder

Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) har tagit fram en verktygslåda för att använda jämställdhetsbudgetering som ett verktyg för jämställdhetsintegrering i arbetet med EU:s fonder.

Vem är verktygslådan till för?

- Förvaltande myndigheter som deltar i programplaneringen för EU:s fonder.
- Förmedlande organ som genomför projekt med finansiering från EU:s fonder.
- Jämställdhetsorgan.
- Personal på EU-nivå som arbetar med EU:s fonder.

© Chiara Luxardo

Vad innehåller verktygslådan?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

De tre första avsnitten innehåller en beskrivning av begreppet jämställdhetsbudgetering och på vilket sätt det är relevant för EU:s fonder. Avsnitt 4 innehåller elva praktiska verktyg för jämställdhetsbudgetering som rör

- EU:s regelverk,
- nationell/subnationell programplanering och stöd på projektnivå, och
- rapportering, övervakning och utvärdering.

För varje verktyg ges exempel på god praxis från EU:s medlemsstater samtidigt som sambanden med relevanta förordningar om EU:s fonder fastställs, vilket hjälper användarna att förstå varför och i vilka sammanhang verktyget bör tillämpas. EIGE:s verktygslåda för jämställdhetsbudgetering finns tillgänglig på 22 EU-språk.

Varför behövs en verktygslåda för jämställdhetsbudgetering i EU:s fonder?

EU:s fonder är några av EU:s viktigaste verktyg för att minska klyftor mellan könen och bristande jämställdhet. Jämställdhet mellan könen är en viktig övergripande princip i de rättsliga och politiska ramarna för fonderna. Det innebär att jämställdheten tillämpas på ett övergripande sätt i alla politiska mål för EU:s fonder.

Jämställdhetsbudgetering i EU:s fonder

- underlättar efterlevnad av EU:s rättsliga krav,
- främjar ansvarighet, resultatorientering och effektivitet

i den ekonomiska planeringen och förvaltningen av EU:s fonder,

- ökar insynen genom att främja kvinnors och mäns delaktighet i budgetprocesserna,
- stöder EU:s mål för hållbar tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning och EU-medborgarnas välfärd, och
- främjar jämställdheten mellan kvinnor och män i all deras mångfald.

De elva verktygen är följande:

Verktyg 1

EU:s fonder och EU:s regelverk för jämsällldhet mellan kvinnor och män

Verktyget anger huvuddragen i EU:s viktigaste strategier och jämsällldhetsmål av betydelse för EU:s fonder. Det syftar till att hjälpa medlemsstaterna och förvaltande myndigheter att anpassa sin planering och sitt genomförande av EU:s fondprogram efter EU:s jämsällldhetsstrategier och regelverk.

Verktyg 2

Analys av jämsällldhetsbrister och jämsällldhetsbehov på nationell och subnationell nivå

Verktyget ger vägledning om hur jämsällldhetsbrister och kvinnors och mäns olika behov kan analyseras i EU:s fondprogram. Genom att genomföra en jämsällldhetsanalys säkerställs att programplaneringen

- är evidensbaserad,
- håller hög kvalitet och är ändamålsenlig,
- främjar jämsällldhet och inriktning på kvinnor och män som lever under eftersatta eller missgynnade omständigheter.

Verktyg 3

Omsättning av jämsällldhetsfrågor i konkreta politiska mål och specifika mål/åtgärder

Verktyget kan användas av medlemsstaterna när de utarbetar partnerskapsavtal och av förvaltande myndigheter på nationell och subnationell nivå när de tar fram operativa program, för att främja jämsällldhet mellan kvinnor och män i all deras mångfald i hela EU.

Verktyg 4

Samordning mellan EU:s fonder för att främja balans mellan arbete och privatliv

Verktyget beskriver hur olika fonder kan användas på ett samordnat sätt för att främja balansen mellan arbete och privatliv. Det kan användas av förvaltande myndigheter som deltar i programplaneringen för EU:s fonder på nationell och subnationell nivå. Det bör användas vid utarbetandet av partnerskapsavtal för att fastställa den kombinerade användningen av fondmedel i partnerskapsavtalet, och vid utformningen av operativa program för att fastställa den kombinerade användningen av fondmedel på operativ nivå.

Verktyget kan också användas på EU-nivå för uppföljning av framstegen i genomförandet av direktivet om balans mellan arbete och privatliv, och mer generellt för uppföljning av finansieringen av lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män till sysselsättning på arbetsmarknaden.

Verktyg 5

Partnerskap och flernivåstyrning – fastställande av relevanta partner, jämställdhetsexperters roll och övervakningskommittéernas sammansättning

Verktaget kan användas av förvaltande myndigheter för att säkerställa att

- relevanta aktörer, särskilt sådana med fackkunskap på jämställdhetsområdet, är delaktiga i programplaneringen och övervakningen av EU:s fonder, och
- alla organisationer som deltar i utformningen och genomförandet av EU:s fondprogram integrerar jämställdhetsanalyser i sitt praktiska arbete.

EU-fondernas partner ger vägledning för programplanering och genomförande, övervakar programmets resultat, godkänner kriterier för val av projekt och godkänner utvärderingsplaner. Deras roll är att säkerställa kvaliteten i EU:s fondprocesser och överensstämelsen med EU:s och medlemsstaternas övergripande mål.

Verktyg 6

Utarbetande av kvantitativa och kvalitativa indikatorer på förbättrad jämställdhet

Verktaget ger stöd för att

- fastställa specifika kvantitativa och kvalitativa indikatorer på förbättrad jämställdhet genom vidareutveckling av de gemensamma indikatorer som redan fastställts för varje fond, vilket ger medlemsstaterna och EU möjlighet att följa upp hur fonderna bidrar till jämställdheten, och
- anpassa dessa indikatorer till nationella jämställdhetsmål. Detta ger medlemsstaterna möjlighet att följa upp hur fonderna bidrar till särskilda nationella jämställdhetsmål.

Verktaget kan användas av förvaltande myndigheter på nationell och subnationell nivå när de utarbetar program för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män i all deras mångfald. Verktaget är viktigt för att ge underlag som beaktar jämställdhetsaspekterna till den årliga resultatgranskningen och relevant information till övervakningskommittén, liksom för halvtids- och efterhandsutvärderingar.

Verktyg 7

Utformning av projekturvalskriterier som beaktar jämställdhetsaspekter

Verktaget kan användas av förvaltande myndigheter och övervakningskommittéer för att stödja utformningen av projekt som beaktar jämställdhetsaspekter och för att fastställa jämställdhetskriterier för projekturval. Detta är centralt för att säkerställa att jämställdheten integreras som en övergripande princip i alla fondernas verksamheter.

Verktyg 8

Uppföljning av resursfördelning till jämställdhet (kommer i ett senare skede)

Verktaget beskriver ett system för att följa upp utgifterna för att nå jämställdhetsmålen i EU:s fondprogram. Det ger information om finansieringen av jämställdhetsmålen i EU:s fondprogram och kopplar samman EU:s fonder med EU:s strategier och målen för hållbar utveckling, i synnerhet indikator 5.c.1 för hållbar utveckling (om länder med system för att följa upp och ge offentligt stöd till jämställdhet). Verktaget kan användas av förvaltande myndigheter vid budgetplanering och i samband med kontroll och utvärdering av utgifter, som ingår i de årliga genomföranderapporterna.

Verktyg 9

Integration av jäms­­tälldhet i projektutformningen

Verktyget ger stöd för att omsätta jäms­­tälldhetsmål och jäms­­tälldhetsindikatorer i partnerskapsavtal och operativa program till projektnivå. Det kan användas av förvaltande myndigheter på nationell och subnationell nivå under planering, genomförande och övervakning av projekt. Det kan också användas av förvaltande myndigheter för att ge vägledning till lokala aktörer och projektansvariga.

Verktyget ger stöd för att genomföra krav i samband med kriterier och förfaranden för projekturval som beaktar jäms­­tälldhetsaspekter.

Verktyg 10

Integrering av jäms­­tälldhetsperspektiv i utvärderings- och övervakningsprocesser

Verktyget kan användas av förvaltande myndigheter och övervakningskommittéer för att upprätta en "utvärderingsplan", bland annat för halvtids- och efterhandsutvärderingar.

I en utvärderingsplan beskrivs på vilket sätt ett program kommer att utvärderas, även sett till dess jäms­­tälldhetsmål och jäms­­tälldhetsindikatorer. Planen innefattar regelbunden utvärdering av program – med avsikten att förbättra kvaliteten på genomförandet och ge underlag för utformningen av nästa programfas – tillsammans med en halvtidsutvärdering 2024 och efterhandsutvärderingar av varje program 2029. I alla utvärderingar bör hänsyn tas till respektive programs jäms­­tälldhetsrelaterade aspekter.

Verktyg 11

Rapportering om utgifter för jäms­­tälldhet

Verktyget beskriver de effektivaste metoderna för att följa upp utgifter för jäms­­tälldhet:

- Finansiell jäms­­tälldhetsöversyn av budgeten.
- Uppföljning av finansiella anslag för att främja jäms­­tälldhet (se beskrivningen av verktyg 8).
- Jäms­­tälldhetsinriktad incidensanalys av utgifter.

Verktyget bör användas av förvaltande myndigheter i samband med kontroll och utvärdering av utgifter som ingår i de årliga genomföranderapporterna.

Europeiska jäms­­tälldhetsinstituet

Europeiska jäms­­tälldhetsinstituet (EIGE) är EU:s kunskapscentrum för jäms­­tälldhet. Europeiska jäms­­tälldhetsinstituet stöder beslutsfattare och alla berörda institutioner i deras arbete för jäms­­tälldhet mellan kvinnor och män i Europa genom att tillhandahålla särskild sakkunskap samt jämförbara och tillförlitliga data om jäms­­tälldheten i Europa.

© Europeiska jäms­­tälldhetsinstituet, 2020

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Kontaktuppgifter

<http://eige.europa.eu/>

facebook.com/eige.europa.eu

twitter.com/eurogender

youtube.com/user/eurogender

<https://www.linkedin.com/company/eige>

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Europeiska jäms­­tälldhetsinstituet
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litauen

Europeiska unionens
publikationsbyrå